

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

18/7/2020

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

Η εξειδίκευση αναφέρεται στην απόλυτη ενασχόληση του ανθρώπου με ένα συγκεκριμένο επαγγελματικό τομέα, με στόχο την απόκτηση ακριβέστερης και αναλυτικότερης γνώσης σχετικά με το αντικείμενο εργασίας. Σαν αποτέλεσμα, επέρχεται η βελτίωση της απόδοσης του τόσο ως προς την ποιότητα όσο και ως προς την ποσότητα.

Μέχρι το τέλος του 18ου αιώνα επικρατούσε το πρότυπο του ανθρώπου που διέθετε γνώσεις σχετικά με όλες τις επιστήμες. Ο λεγόμενος “εγκυκλοπαιδικός άνθρωπος” ή “πανεπιστήμων” είχε ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόντων που εκτεινόταν σε όλους τους γνωστικούς τομείς. Από τα μέσα του 19ου αιώνα και έπειτα που χαρακτηρίζεται από βιομηχανική και τεχνολογική έκρηξη, σημειώνεται η μετάβαση στην εξειδίκευση του ατόμου. Ο άνθρωπος πλέον ασχολείται αποκλειστικά με το γνωστικό αντικείμενο που σχετίζεται με την εργασία που επιτελεί.

ΑΙΤΙΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

- Ο άνθρωπος από τη φύση του επιδιώκει την επίμονη έρευνα και μελέτη του επιστητού, ώστε να οδηγηθεί στην ανεύρεση της αλήθειας και στη διατύπωση νόμων, που διέπουν τη φύση. Έτσι, μπορεί να προάγει την κοινωνία. Όμως, για να επιτύχει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, αναγκάζεται να ασχοληθεί αποκλειστικά με έναν γνωστικό τομέα, ώστε να γνωρίσει τα μυστικά που κρύβει για να τα εκμεταλλευτεί.
- Η σύγχρονη εποχή διακρίνεται από την ανακάλυψη πληθώρας γνώσεων, ενώ το ανθρώπινο μυαλό διαθέτει σχετική δυνατότητα αφομοίωσης τους και μπορεί να συγκρατήσει μόνο ένα μέρος από αυτές. Έτσι, οδηγείται στην εξειδίκευση.
- Στη σημερινή εποχή, έχει επικρατήσει το πρότυπο της εξειδίκευσης. Οι άνθρωποι θεωρούν αυθεντία τον επιστήμονα που ασχολείται αποκλειστικά με τον κλάδο εργασίας του.
- Το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα υποχρεώνει έμμεσα το μαθητή να κάνει επιλογές σε καθορισμένους γνωστικούς τομείς, καθώς σχετικά νωρίς επιλέγει γνωστικές κατευθύνσεις και εστιάζει στα μαθήματα του κάθε πεδίου.
- Με την αύξηση του πληθυσμού έπρεπε να δημιουργηθούν καινούργιοι εργασιακοί κλάδοι που θα απορροφούσαν ανθρώπινο δυναμικό. Παράλληλα, ήταν αναγκαία η αύξηση της παραγωγής. Η ειδίκευση έδωσε λύση στα νέα προβλήματα.

ΘΕΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

- Η εξειδίκευση έχει σαν αποτέλεσμα την οικονομική άνθιση, αφού επέρχεται αύξηση της παραγωγικότητας και βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων. Παράλληλα, παρατηρείται μείωση των τιμών, ώστε να γίνονται προσιτά από το ευρύ κοινό.
- Η πρόοδος της τεχνολογίας και της επιστήμης, που έχει επιτελεστεί είναι αποτέλεσμα της ειδίκευσης. Οι επιστήμονες ασχολούνται με επιμέρους γνωστικά αντικείμενα με αποτέλεσμα να τελειοποιούν την εργασία και την προσφορά τους. Σα συνέπεια, παρατηρείται βελτίωση και μεγαλύτερη

απόδοση στα τεχνολογικά επιτεύγματα, των οποίων οι ρίζες βρίσκονται στην ανάπτυξη της επιστήμης.

- Η ειδίκευση δημιουργεί μια σειρά νέων επαγγελματών, με τα οποία ασχολούνται οι σύγχρονοι άνθρωποι. Έτσι, περιορίζεται η ανεργία.
- Ο άνθρωπος είναι σε θέση να ασχοληθεί ταχύτερα και αποτελεσματικότερα με πολιτισμικούς τομείς όπως οι τέχνες, τα γράμματα και ο αθλητισμός.
- Σα συνέπεια όλων των παραπάνω παρατηρείται άνοδος του βιοτικού επιπέδου του ανθρώπου.

ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

- Η εξειδίκευση είναι υπεύθυνη για την πνευματική μονομέρεια. Το άτομο ασχολείται αποκλειστικά με έναν τομέα εργασίας, με αποτέλεσμα να εκδηλώνει ενδιαφέρον για την αύξηση των γνώσεων του μόνο στο συγκεκριμένο κλάδο. Έτσι, όμως υπονομεύεται η ολοκλήρωση της ανθρώπινης προσωπικότητας, που χαρακτηριστικό της είναι η πολυμέρεια και όχι η μονομέρεια.
- Ο καταμερισμός της εργασίας και η αυτοματοποίηση είναι υπεύθυνοι για την τυποποίηση των ανθρώπινων ενεργειών. Η μονοτονία που επικρατεί στον επαγγελματικό χώρο οδηγεί το άτομο στην πλήξη και στην ανία. Επέρχεται σωματική και ψυχική κόπωση από την επανάληψη ενώ παράλληλα εκλείπει η δημιουργικότητα και η φαντασία.
- Το άτομο αποξενώνεται από το τελικό προϊόν της εργασίας του, εφόσον αυτό είναι αποτέλεσμα της προσφοράς πολλών ανθρώπων. Συμμετέχει μόνο σε ένα στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας (αλλοτριωμένη εργασία). Κατά συνέπεια, απομακρύνεται και από τον εαυτό του και αλλοτριώνεται.
- Η ειδίκευση ευθύνεται για την έλλειψη αξιοποίησης δυνατοτήτων που τυχόν υπάρχουν σε ένα άτομο. Εφόσον δε γνωρίζει όλους τους εργασιακούς και γνωστικούς τομείς, ποτέ δεν ανακαλύπτει τις έμφυτες κλίσεις του.
- Το άτομο απογοητεύεται από την καθημερινή του ενασχόληση, εφόσον πλήττει. Έτσι, γίνεται αδιάφορο για τα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα.
- Αναζητά διεξόδους από την αλλοτριωμένη εργασία του. Επιθυμεί να απομακρυνθεί από τη μονότονη πραγματικότητα και στρέφεται στην κατανάλωση υλικών προϊόντων. Συχνά καταφεύγει στη φτηνή διασκέδαση.
- Συχνά, εκδηλώνει βίαιη συμπεριφορά ή καταφεύγει στη χρήση ναρκωτικών ουσιών, προκειμένου να εκτονώσει τη δυσaréσκειά του.
- Η μονομέρεια που επικρατεί οδηγεί στην αντίληψη “η επιστήμη για την επιστήμη” και όχι για τον άνθρωπο. Συνεπώς, οι επιστήμονες οδηγούνται σε πράξεις που συχνά βλάπτουν τον άνθρωπο αντί να τον βοηθήσουν.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

- Η παιδεία πρέπει να είναι ανθρωποκεντρική και να στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του ανθρώπου και όχι μόνο στη μετάδοση εξειδικευμένων γνώσεων.
- Το κράτος έχει χρέος να προσφέρει σωστό επαγγελματικό προσανατολισμό, ώστε το άτομο να οδηγείται στο επάγγελμα που το ευχαριστεί περισσότερο.
- Ο ελεύθερος χρόνος πρέπει να αξιοποιείται με τέτοιο τρόπο, ώστε να αντισταθμίζεται η μονομέρεια.

- Στον εργασιακό τομέα κρίνεται σκόπιμο να παρέχονται ποικίλες αρμοδιότητες στον εργαζόμενο και να συμμετέχει σε διάφορες φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας.